

“ข้าวโพด” (โรคและการป้องกันกำจัด)

ครั้งที่ ๓ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักปลัด

แผนงานการเกษตร งานส่งเสริมการเกษตร

เทศบาลตำบลยางหล่อ

โรคใบไหม้แผลใหญ่ (Northern Corn Leaf Blight)

เกิดจาก เชื้อรา *Exserohilum turcicum* อาการเริ่มแรกพบแผลขนาดเล็กสีคล้ายฟางข้าวบนใบข้าวโพด ต่อมาแผลจะขยายมีขนาดใหญ่อันยาวหรือสั้นน้ำตาลอ่อนยาวตามใบข้าวโพดหัวท้ายเรียวยาวคล้ายรูปกระสวย เมื่อสภาพแวดล้อมเหมาะสม จะพบอาการแผลบนใบข้าวโพดหลายแผลต่อใบและแผลขยายรวมกันมาก ๆ ทำให้ใบข้าวโพดแห้งตาย สามารถพบอาการของแผลได้บนกาบฝัก ข้าวโพดที่เป็นโรครุนแรงจะทำให้ฝักไม่สมบูรณ์

การป้องกันกำจัด

1. ปลุกพืชหมุนเวียน เฝ้าทำลายเศษซากพืชเป็นโรค
2. การเกษตรกรรมที่เหมาะสม ไม่ปลูกพืชหนาแน่นและใส่ปุ๋ยไนโตรเจนปริมาณสูง
3. ใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรค
4. หมั่นตรวจสอบไร่อยู่เสมอ เมื่อพบโรคให้พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช พ่น ๓ ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน ๗ วัน ไม่ควรใช้สารชนิดเดียวกันเกิน ๓ ครั้ง เพราะจะทำให้เชื้อสาเหตุเกิดการดื้อยา การพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชให้พ่นด้วยชนิดใดชนิดหนึ่งดังต่อไปนี้
 - อะโซซิสโตรบิน + ไดฟิโนโคนาโซล อัตรา ๑๕ ซีซี ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
 - โพรพิโคนาโซล อัตรา ๒๐ ซีซี ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
 - โพรพิโคนาโซล + ไดฟิโนโคนาโซล อัตรา ๕ ซีซี ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

โรคราสนิม (Rust)

เกิดจากเชื้อรา *Puccinia polysora* อาการเริ่มแรกใบข้าวโพดจะเกิดเป็นจุดนูนทั้งด้านบนใบและใต้ใบ แต่จะพบด้านบนมากกว่าด้านใต้ใบ ระยะแรกจุดนูนจะมีสีน้ำตาลอ่อน ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง เมื่อจุดนูนแตกมีผงสีคล้ายสนิม อาการของโรคจะพบได้แทบทุกส่วนของข้าวโพด คือ ใบ ลำต้น กาบใบ กาบฝัก มักกระบาดได้ทุกระยะ แต่พบระบาดในช่วงฤดูฝนมากกว่าฤดูอื่น ๆ เชื้อราจากจุดนูนที่แตกเป็นผงฝุ่นขึ้นรอบ ๆ สามารถแพร่ระบาดโดยลม

การป้องกันกำจัด

1. ใช้พันธุ์ต้านทาน
2. ควรหลีกเลี่ยงการปลูกในฤดูที่มีการแพร่ระบาดของโรคราสนิมอย่างรุนแรง
3. หมั่นสำรวจแปลงปลูกข้าวโพด หากพบจุดนูนของโรคราสนิม ๑-๒ % ของพื้นที่ให้พ่นด้วยสารไคพิโนคลอนาโซล ๒๕ % อัตรา ๒๐-๓๐ ซีซี ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือแมนโคเซบ ๘๐ % อัตรา ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗ วัน จำนวน ๒-๔ ครั้ง

โรคราน้ำค้าง (Downy Mildew)

เกิดจากเชื้อรา *Peronosclerospora sorghi* อาการเริ่มแรกใบข้าวโพดจะมีสีเขียวอ่อนหรือสีเหลืองอ่อนสลับสีเขียวแก่เป็นทาง ๆ ตามความยาวของใบจากฐานใบถึงปลายใบทางดังกล่าวอาจยาวติดต่อกันไปหรือขาดเป็นช่วง ในเวลาเช้าที่มีอากาศค่อนข้างเย็นความชื้นสูงจะพบผงสปอร์สีขาว ๆ เป็นจำนวนมากบริเวณใต้ใบ ลักษณะอาการอื่น ๆ ของโรคที่อาจพบได้ คือ ดอกตัวผู้จะหึ่งงอไม่เจริญเต็มที่ ส่วนดอกตัวเมียอาจไม่เจริญเติบโตหรือจะเจริญมากเกินไป บางครั้งพบ ๕-๖ ฝักต่อต้น การผสมเกสรไม่สมบูรณ์หรือไม่ผสมเลย

การป้องกันกำจัด

1. ใช้พันธุ์ต้านทาน ควรหลีกเลี่ยงการปลูกในฤดูที่มีการระบาดของโรคราสนิมอย่างรุนแรง
2. คลุกเมล็ดด้วยสารเคมีเมทาแลกซิล อัตรา ๗ กรัม/เมล็ด ๑ กิโลกรัม หรือสารเมทาแลกซิล-เอ็ม อัตรา ๓.๕ ซีซี/เมล็ด ๑ กิโลกรัม หรือสารโดเมทโทเมอร์ฟ อัตรา ๒๐ กรัม/เมล็ด ๑ กิโลกรัมก่อนปลูก หมั่นตรวจไร่ตั้งแต่เริ่มปลูก ถ้าพบข้าวโพดเริ่มแสดงอาการของโรคให้ถอนและเผาทำลายทันที

โรคโคนเน่า (Bacterial Stalk Rot)

เกิดจาก เชื้อแบคทีเรีย *Erwinia chrysanthimi* อาการเริ่มแรก พบอาการใบไหม้จากปลายใบมาที่โคนใบ ยอดข้าวโพดมีสีซีดเขียว เเฉ ต่อมาจะไหม้ลุกลามเป็นยอดเน่า บริเวณข้อที่อยู่เหนือดินมีรอยซ้ำสีน้ำตาล เมื่อผ่าดูพบท่อลำเลียงน้ำและอาหารเป็นสีน้ำตาล ต่อมาเนื้อเยื่อภายในลำต้นถูกย่อยสลาย มีน้ำเมือกไหล มีกลิ่นเหม็น ในที่สุดลำต้นแตก หัก ล้มพับ ถ้าข้าวโพดแสดงอาการหลังติดฝักแล้วจะไม่สมบูรณ์ เมล็ดลีบ

การป้องกันกำจัด

๑. หลีกเลี่ยงการปลูกข้าวโพดในแหล่งที่เคยมีโรคระบาด
๒. ถอนแล้วเผาทำลายต้นที่เป็นโรคทันทีที่พบเห็น และใส่ปูนขาวบริเวณที่พบโรค
๓. ปลูกข้าวโพดพันธุ์ต้านทานโรค
๔. ควรปลูกข้าวโพดบริเวณที่มีการระบายน้ำได้ดี น้ำไม่ท่วมขัง หลีกเลี่ยงการปลูกพืชหนาแน่นและการให้ปุ๋ยไนโตรเจนปริมาณสูง เพิ่มอินทรีย์วัตถุสูงกว่า ๑.๕ % เพื่อปรับให้มีการแข่งขันของจุลินทรีย์ปฏิปักษ์ต่อเชื้อโรค
๕. ปลูกพืชหมุนเวียนในแหล่งที่เคยมีโรคระบาด

โรคใบด่าง (Maize Dwarf Mosaic Virus)

เกิดจากเชื้อ ไวรัส ข้าวโพดแสดงอาการใบด่างลายเขียวซีดสลับเขียวเข้มหรืออาการต่างประจุดเหลืองหรืออาการประร่วมกับใบและยอดไหม้ ถ้าข้าวโพดยังเล็กอยู่มักพบอาการใบเหลืองซีดทั่วทั้งใบยอดอ่อนมีสีเหลืองซีดหรือมีจุดประ ต้นแคระแกร็น ถ้าอาการของโรครุนแรงต้นข้าวโพดจะแห้งตายขณะยังเล็ก ต้นข้าวโพดที่โตแล้วจะให้ฝักที่ไม่สมบูรณ์ กาบหุ้มฝักมีสีเหลืองซีด และบางส่วนของกาบหุ้มฝักแห้งเป็นสีน้ำตาลอ่อน กาบใบมีสีเขียวอ่อน ต่อมาจะแห้งเป็นสีน้ำตาลอ่อน

การป้องกันกำจัด

๑. กำจัดเพลี้ยอ่อน ซึ่งเป็นตัวแมลงพาหะนำโรค
๒. ปลูกข้าวโพดพันธุ์ต้านทาน ปลูกพืชหมุนเวียน
๓. หลีกเลี่ยงการปลูกข้าวโพดในช่วงที่มีการระบาดของแมลงพาหะ

“บริหารแบบธรรมาภิบาล ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่
เคียงคู่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สร้างค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง”
สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ เทศบาลตำบลยางหล่อ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๙๑๘๐
โทร. ๐๔๒-๐๐๓๒๕๕ โทรสาร. ๐๔๒-๐๐๓๒๕๓